

Europejskie Dni Dziedzictwa

Jednym z podstawowych źródeł wiźzi społecznych jest komunikacja czyli możliwość przekazywania myśli i wiedzy. Jednym z najważniejszych sposobów komunikacji w XIX w. była prasa. Słowo drukowane stanowi bardzo ważny element dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Czasopisma polskie były podstawowym źródłem informacji i wiedzy, a w trudnym okresie Polski pod zaborami stała się czynnikiem integrującym społeczeństwo, „czymś je słowem”. Publicystyka miała istotny wpływ na kształtowanie świadomości społecznej i życia narodowe.

Józef Ignacy Kraszewski współpracował z ponad 110. czasopismami polskimi i ponad 80. zagranicznymi. Redagował bądź wydawał sześć periodyków:

- *Ateneum*;
- *Gazeta Codzienna* (później *Polska*);
- *Przegląd Europejski Naukowy Literacki i Artystyczny*;
- *Rachunki*;
- *Omnibus*;
- *Tydzień Polityczny Naukowy Literacki i Artystyczny*.

Autor „Starej baśni” uważany jest za pierwszego teoretyka prasy, nazywany bywa „najwybitniejszym dziennikarzem wszech czasów”. Wywarł niebagatelny wpływ na charakter prasy i zmiany w niej zachodzące. Wypowiadał się na wszystkie istotne tematy życia społecznego i politycznego kraju. Zabierał głos w dyskusji na temat roli gazet i odpowiedzialności, jaka wpisana jest w zawód dziennikarza. Ta dziedzina działalności Pisarza jest mało znana i niedostatecznie opracowana.

18 września br. w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego zorganizowało wydarzenie pn. „Pamięć słowem”. Uroczystość rozpoczął Krzysztof Bruczuk, dyrektor muzeum powitaniem gości. Następnie uczestnicy obejrzeli wystawę czasową „Józef Ignacy Kraszewski – dziennikarz, redaktor, wydawca, drukarz”.

Na ekspozycji zaprezentowane zostały:

- bogata kolekcja XIX – wiecznych czasopism, z którymi współpracował J. I. Kraszewski;
- wybrane artykuły Pisarza;
- o czasie ilustrujące skalę działalności publicystycznej autora „Starej baśni”, na której umieszczone zostały nagłówki czasopism, z którymi Pisarz współpracował, które redagował bądź wydawał;
- rękopisy listów Pisarza: do Redakcji *Ateneum*, do Adama Pługa, do Maurycego Orgelbranda, do Józefa Majera, z pieczęcią redakcyjną *Tygodnia*, do syna Jana z logo drezdeńskiej drukarni.

Listy w XIX w. były niezwykle ważną formą wypowiedzi. Listy, które się zachowały stanowią „pamięć” dziedzictwa i są źródłem cennych informacji.

Mało znany jest fakt posiadania przez J. I. Kraszewskiego polskiej drukarni w Dreźnie. Pisarz wydał ok. 74. pozycji, drukował na poziomie europejskim, zwracał ogromną uwagę na szatę graficzną wydawanych dzieł. Znakomicie z nich pokazana została na ekspozycji jako element „człowieka” ze współczesną sztuką drukarską. Hasło „Pamięć dziedzictwem” ma także odzwierciedlenie w pokazanych na wystawie elementach XIX – wiecznej drukarni: m.in.: żeliwnej prasie introligatorskiej, drewnianej prasie belkowej, wierszowniku, skądzie zecerskim czy szuflą zecerską z kompletem drewnianych i żeliwnych czcionek. Są one kanwą współczesnych maszyn drukarskich. Na głównej ścianie dla zobrazowania wyglądu XIX – wiecznej drukarni umieszczona została grafika przedstawiająca zakład drukarski Samuela Orgelbranda. Na ścianie obok zaprezentowane zostały grafiki XIX – wiecznych maszyn do druku.

Kolejnymi spotkaniami była sesja naukowa, w której wzięli udział:

- prof. dr hab. Grażyna Halkiewicz – Sojak wygłosił referat: „J. I. Kraszewski – Cyprian Norwid: literackie kontrowersje i wydawnicze negocjacje”;
- prof. dr hab. Krzysztof Stępnik z wykładem: „Kraszewski jako publicysta”;
- dr Mirosława Radowska – Lisak z referatem: „O kilku niezrealizowanych zamysłach wydawniczych w świetle nieopublikowanej korespondencji J. I. Kraszewskiego”.

Występnie zaproszonych gości znacznie wzbogaciły wiedzę uczestników Europejskich Dni

Dziedzictwa na temat XIX – wiecznej publicystyki jako elementu dziedzictwa materialnego i niematerialnego oraz udziału J. I. Kraszewskiego w rozwoju tej ponadczasowej dziedziny komunikacji społecznej. Wystawa czasowa natomiast pokazała XIX – wieczne wydawnictwa i pozwoliła „dotknąć słowa drukowanego”, jako dziedzictwa kulturowego i narodowego. Wydarzenie „Pożyczenie słowem” pokazało druk jako najdoskonalszą formę wyrazu myśli i czasopiśmiennictwo jako formę ich przekazywania i upowszechniania.

Uroczystość zakończyła się poczęstunkiem. W obchodach Europejskich Dni Dziedzictwa wzięło udział 41 osób.